

se adaugă articolele « Un măreț exemplu » (« Donul liniștit » în România) », « Gorki în România », « Scriitori români despre literatura sovietică », articole ale autorilor sovietici Vadim Kojevnikov, Iurii Kojevnikov și V. Rozanov.

Cu toate că bibliografia nu este exhaustivă, ci este prezentată, după cum am menționat, în virtutea unui principiu selectiv aplicat cu severitate, la rubrica bibliografiei românești s-ar mai putea adăuga unele titluri. O lucrare cuprinzătoare care, la rîndul ei, prezintă și alte informații bibliografice, este lucrarea lui Filip Roman *Literatura rusă și sovietică în limba română*, E.S.I.P., București, 1959.

Pe lângă contribuția de ordin bibliografic, lucrarea are meritul de a fi prima sinteză de acest gen în literatura problemei cercetate, preocuparea autorilor fiind de a trata multitudinea de aspecte pe care o reprezintă circulația literaturii sovietice în lumea întreagă, în unitatea unui proces organic și în același timp bilateral: literatura sovietică este înfățișată ca o sursă tematică și un nesecat model artistic pentru celelalte literaturi. (Se vorbește în carte despre influența operei lui Maiakovski, Gorki și a altor scriitori de seamă sovietici asupra creației lui J. Becher, B. Brecht, P. Neruda, H. Mann, R. Rolland etc.). Pe de altă parte, opere literare, producții dramatice străine se editează și se studiază, se pun în scenă sau se ecranizează în Uniunea Sovietică.

Aprecierile scriitorilor străini despre literatura sovietică sînt prezentate în lucrarea de față ca un început al unei critici literare înaintate din țările capitaliste, care se opun criticii literare burgheze.

În lucrare se fac referiri și la țara noastră. Prezintă condițiile deosebit de vitrege din România burgheză-moșierească, în care cartea sovietică putea să pătrundă cu foarte mare greutate, ilegal (poliția confiscă exemplarele găsite), autorii arată că unele cărți sovietice ajungeau la cititorul român prin intermediul traducerilor în limba franceză.

Literatura sovietică peste hotare reliefează de asemenea rolul important al conferințelor și congreselor naționale și internaționale, precum și al întîlnirilor dintre scriitorii sovietici și cei străini.

Autorii cărții, subliniind impresiile scriitorilor străini despre realitățile din Uniunea Sovietică, ar fi putut întregi imaginea prin scrieri ca cele ale lui A. I. Sahia, U.R.S.S. azi, Cezar Petrescu, *Însemnări de călător — reflecții de scriitor* etc.

Valoroasa lucrare *Literatura sovietică peste hotare (1917—1960)* sesizează, pe baza unor observații foarte judicioase a fenomenului literar, că legăturile de prietenie se extind și pe calea cunoașterii și influenței reciproce a literaturilor, și că principiile realismului socialist se pot urmări și în dezvoltarea procesului de răspîndire a literaturii sovietice în lumea întreagă.

DUMITRU BALAN

RADOVSKI M. I., *Антиох Кантемир и Петербургская Академия Наук*. Изд. Академии Наук СССР. Институт истории естествознания и техники, Москва-Leningrad, 1959, 113 p.

Monografia lui M. I. Radovskii *Antioh Cantemir și Academia de Științe din Petersburg* este o contribuție serioasă care se adaugă la o bogată literatură apărută cu începere din sec. al XVIII-lea¹. Deși își propune să lămurească numai legăturile lui Antioh Cantemir cu Academia din Petersburg, autorul dă lucrării un cadru mai larg, scoțînd la iveală și o serie de date noi, rezultate din explorarea arhivelor sovietice.

Autorul se ocupă mai întîi de origina, familia și educația lui Antioh Cantemir. Șase pagini (4—9) îi sînt consacrate lui Dimitrie Cantemir «om de stat cu orizonturi largi și enciclopedist», citîndu-se aprecierile unor oameni de seamă despre Dimitrie și fiul său Antioh.

În privința datei de naștere a lui Antioh Cantemir, autorul optează pentru cea stabilită în 1916 de E. V. Petuhov.² — 10 septembrie 1709 — și respinge părerile anterioare că Antioh

¹ Îndată după moartea lui Antioh, Octavian de Quasco a publicat *Vie du Prince Antiochus Cantemirus in Satyres de Monsieur Prince Cantemir. Avec l'histoire de sa vie...*, Londra, 1749, p. 15—142.

² *Русская литература. Исторический обзор*, Petersburg, 1916, p. 442.